

Historie liberecké zoo: od ptačí voliéry k bílým tygrům

6.3.2023 - Jan Mikulička | Krajský úřad Libereckého kraje

„Do zoologické zahrady chodí lidé pochopitelně za zvířaty. Zahrada má ale bohatou historii, a pokud ji budou návštěvníci alespoň trochu znát, jejich pohled na ni bude mnohem hlubší a spoustu věcí si dají při návštěvě do souvislostí,“ uvedla Květa Vinklátová, náměstkyně pro kulturu, památkovou péči a cestovní ruch Libereckého kraje.

Počátky nejstarší zoologické zahrady v zemi sahají až do roku 1895. Tehdejší ornitologický spolek založil za dnešní restaurací Lidové sady ptačí voliér, ve které se chovala převážně drůbež, holubi, králíci a domácí divoké ptactvo. Prvním rozšířením areálu bylo v roce 1904 vysazení labutí na nedalekém jezírku a o kousek dál proti proudu Jizerského potoka byl postaven v malé oboře přístřešek pro srnky. V roce 1907 se centrem areálu stalo Čapí hnízdo – dřevěný domek jakoby z alpské vesničky postavený v tyrolském slohu.

Netrvalo dlouho a kolem Čapího hnízda vznikl areál s několika desítkami voliér především pro ptactvo a malé živočichy, což podnítilo vznik malé zoologické zahrady. Výjimku představoval medvěd přivezený vojáky ze Srbska. Významným rekordním milníkem byl rok 1913, kdy branami zoologické zahrady prošlo 70.000 návštěvníků včetně zahraničních. Snaha o vytvoření malé zoologické zahrady však ztroskotala kvůli nedostatku peněz v průběhu první světové války.

Po vzniku Československa se prvním ředitelem stal Erich Sluwa. Ten vedl zoologickou zahradu až do června 1945. Za jeho působení postupně vyrostl v zoologické zahradě bazén pro lachtany, dále zimní pavilony pro velké šelmy a ostatní exotickou zvěř. Mezi válkami ale byla liberecká zoo téměř neznámá. Od otevření pražské zoologické zahrady v roce 1931 byla takřka v izolaci. V letech 1939 až 1945 chovala zahrada zhruba 500 zvířat. Zahrada měla spíš charakter zvěřince. Příliš malá plocha a nešťastné uspořádání zvířat vedly k tomu, že mnohé druhy zvířat byly vystavovány pouze v létě a na zimu byly prodávány.

Po skončení války byl celý areál v dezolátním stavu a přemýšlelo se o jeho zrušení. Během následujících deseti let se zahrada snažila získat nového a schopného provozovatele. Dlouholetou stagnaci přerušil až roku 1954 zvolený ředitel Jiří Badalec. Zahrada opustila dosavadní vystavovatelský kurz a stala se postupně chovným zařízením se zaměřením na vzácná zvířata. Také počet návštěvníků vzrostl z původních sto padesáti tisíc návštěvníků na tři sta tisíc. Za úřadování Jiřího Badalce vyrostla řada expozic a pavilonů a zahrada získala řadu významných živočišných exponátů, jako například slony.

Třetím významným ředitelem, který se zasloužil o rozvoj zoologické zahrady, byl Josef Janeček. Od poloviny 80. let je jeho jméno spojováno s masivním boomem, během něhož zahrada prošla velkou modernizací. Postupně se začaly rodit pavilony žiraf, hospodářských zvířat, šelem, lidoopů či zimoviště plameňáků. V roce 1994 získala zoologická zahrada významný zvířecí exponát – bílé tygry, kteří se stali populární marketingovou tvář. Poslední tygr byl ale kvůli vysokému věku a zdravotním potížím utracen a ve výběhu zůstala pouze samice. Zoologická zahrada už s chovem těchto zvířat pokračovat nehodlá.

<https://www.kraj-lbc.cz/aktuality/historie-liberecke-zoo-od-ptaci-voliery-k-bilym-tygrum-n1123961.htm>